

Notitie

Contactpersoon drs. B. (Bart) Hoogendoorn en drs. A.J. (Arjan) Varkevisser

Datum 15 juni 2012

Kenmerk N002-1207830BHD-tvm-V01-NL

Milieukundig bodemonderzoek (fase 1) Bijlmerweide te Amsterdam Zuidoost

1 Inleiding

Tauw heeft in opdracht van Stadsdeel Zuidoost van de gemeente Amsterdam een vooronderzoek uitgevoerd naar de bodemkwaliteit ter plaatse van de Bijlmerweide te Amsterdam Zuidoost.

Vanwege de verbreding van de A9 dient op de Bijlmerweide watercompensatie plaatse te vinden. Dit wordt gerealiseerd door de aanleg van natuurvriendelijke oevers en enkele poelen.

De Bijlmerweide is het groengebied dat vanaf de rijksweg A9 tussen de provinciale weg N236 en de woonwijk Bijlmer-Oost is gesitueerd. In de Bijlmerweide is watercompensatie gepland waarbij een oppervlakte van 20.183 m² aan extra oppervlaktewater wordt gerealiseerd. Voor de realisatie van de natuurvriendelijke oevers wordt tot 50 à 80 centimeter onder maaiveld ontgraven. Het conceptplan is weergegeven in bijlage 1.

Het milieukundig onderzoek wordt in twee fasen uitgevoerd. In onderhavig document zijn de resultaten beschreven van het uitgevoerde vooronderzoek (deskstudy) in fase 1. Op basis van de resultaten uit fase 1 is een onderzoeksopzet voor fase 2 opgesteld. Fase 2 is het fysieke bodemonderzoek waarbij boringen worden uitgevoerd, monsters worden genomen en chemisch geanalyseerd.

2 Vooronderzoek

2.1 Bodemloket

Uit het Bodemloket blijkt dat op de locatie een aantal verdachte activiteiten staan geregistreerd (zie tabel 1).

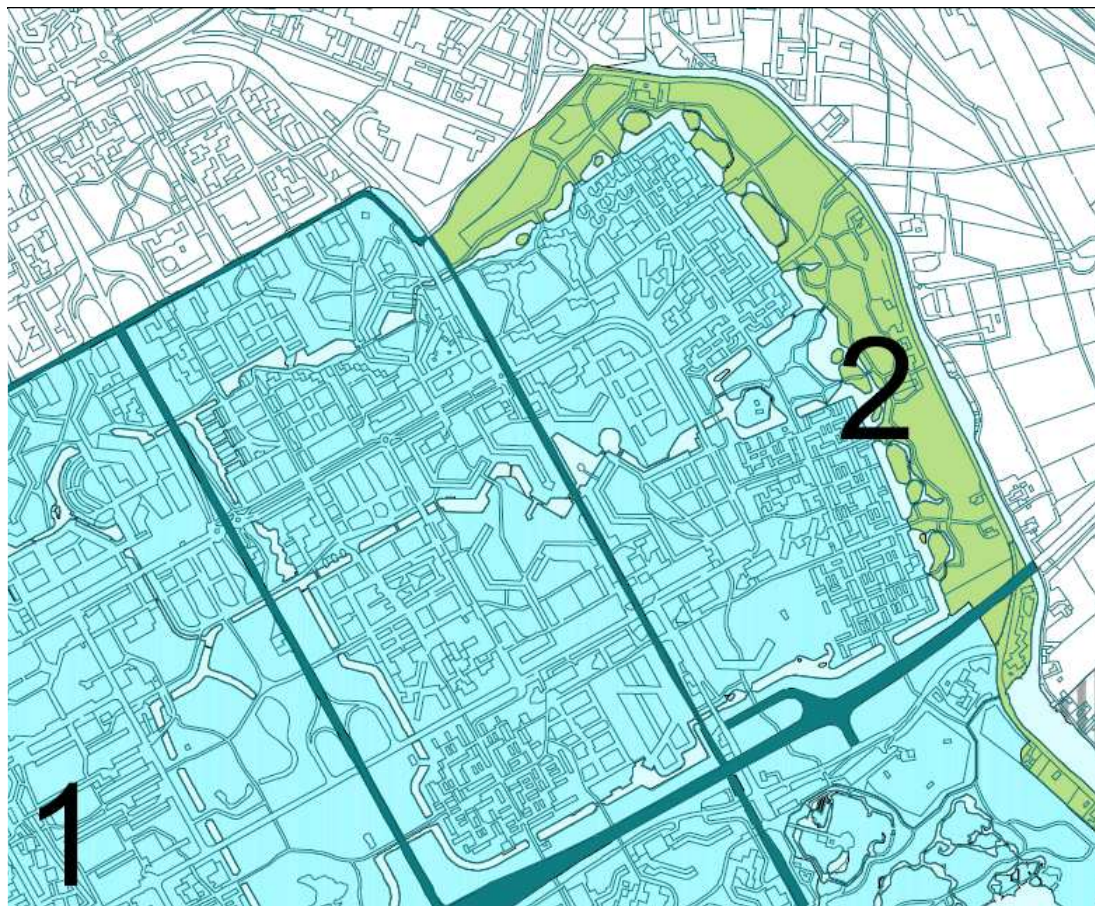
Tabel 1 Verdachte activiteiten per waterplas (bron: www.bodemloket.nl)

Waterplas	Verdacht activiteit
10	Diergeneeskundig laboratorium
13	Benzine-service-station
20/21	Stortplaats puin en/of bouw- en sloopafval

Uit Bodemloket blijkt dat er op drie locaties verdachte activiteiten hebben plaatsgevonden.

2.2 Bodemkwaliteitskaart, ophooggeschiedenis en dempingen

Per 4 april 2012 geldt voor Amsterdam een nieuwe bodemkwaliteitskaart en is een Nota Bodembeheer vastgesteld volgens het Besluit Bodemkwaliteit. Uit de zonekaart van de Nota Bodembeheer blijkt dat het grootste deel van de Bijlmerweide wordt gerekend tot zone 2 (zie figuur 2.1).

Figuur 2.1 Uitsnede onderzoekslocatie uit de zonekaart (Nota Bodembeheer versie 4 april 2012)

Uit de conceptkaart watercompensatie blijkt dat de geplande graafwerkzaamheden bij water 10 en een deel van 6 worden gerekend tot zone 1. De overige graafwerkzaamheden worden uitgevoerd in grond welke wordt gerekend tot zone 2. De gemiddelde kwaliteit van zone 1 is AW2000 en van zone2 Wonen in zowel de toplaag (bovengrond) als de diepe laag (ondergrond).

In zone 1 mag altijd zonder bodemonderzoek, op basis van de bodemkwaliteitskaart, worden ontgraven en grond vrij worden toegepast. Bij ontgraving van meer dan 50 m³ dient een melding te worden gedaan bij het bevoegd gezag. Voor toepassing van de grond is een melding Besluit bodemkwaliteit vereist, ongeacht de hoeveelheid.

In zone 2 kan op basis van de bodemkwaliteitskaart worden ontgraven, zonder het uitvoeren van bodemonderzoek. Dit is alleen mogelijk wanneer het historisch vooronderzoek geen aanleiding geeft de locatie als 'verdacht' te bestempelen.

Uit de kaart van de ophooggeschiedenis van Amsterdam blijkt dat de locatie is opgehoogd in de periode tussen 1960 en 1969. Uit de bodemkaart 'dempingen en ophogingen in Amsterdam' blijkt dat de locatie is opgehoogd met ongespecificeerd materiaal en dat er ter plaatse van de geplande werkzaamheden geen dempingen bekend zijn.

Veiligheidsmaatregelen werken in grond

Op basis van de bodemkwaliteitskaart wordt de grond op een deel van de locatie ontgraven zonder bodemonderzoek. De grond op deze locaties voldoet volgens de bodemkwaliteitskaart aan de functie wonen. Dit houdt in dat de grond maximaal licht verhoogde gehalten (>Achtergrondwaarde) bevat. Voor werkzaamheden in grond welke voldoet aan klasse wonen zijn geen aanvullende veiligheidsmaatregelen nodig. In bijlage 4 is een figuur opgenomen waarin de relatie tussen bodemkwaliteit en veiligheidsklasse is weergegeven.

2.3 Archiefonderzoek

Op 25 mei 2012 zijn twee bodemdossiers van de locatie ingezien (AM036301088 en AM036301587) bij de Dienst Milieu en Bouwtoezicht (DMB).

In de dossiers is alleen relevante informatie aangetroffen over de geplande werkzaamheden bij poel 20 en 21. Op deze locatie is een bodemonderzoek uitgevoerd ('Indicatief bodemonderzoek Bijlmerweide', project 4887, d.d. 4 januari 1991). Uit het bodemonderzoek blijkt dat de bodem op de locatie tot circa 1,0 m –mv maximaal matig is verontreinigd met lood, koper, zink en PAK. Het betreft voornamelijk het deel van het terrein grenzend aan de voormalige ringdijk. Het grondwater is plaatselijk sterk verontreinigd met nikkel.

In een brief van de Milieudienst Amsterdam aan een bezorgde bewoner ('Bijlmerweide I en II ontwerp-saneringsprogramma bodem 1996, uw brief d.d. 7 september 1995', behandelnummer 9500070/22) wordt gesteld dat de aangetoonde verontreinigingen waarschijnlijk kunnen worden verklaard doordat direct ten noorden van de locatie in het verleden (voor-Amsterdam tijd) de Bijlmeringsloot liep. De zuidkant van de sloot was intensief bebouwd. Een dergelijk gebied is vaak licht tot matig (en soms ernstig) verontreinigd met meerdere stoffen.

De secretaris van de bewonersraad Gouden Leeuw vraagt in een brief aan de gemeentelijke dienst groenvoorzieningen (d.d. 10 december 1986) opheldering over werkzaamheden nabij het complex 'Gouden Leeuw', gelegen in de Bijlmerweide. Tijdens de aanleg van het park wordt er volgens de secretaris grond uit het park ontgraven en aangevuld met puin en rommel. In een

reactie op deze brief geeft het hoofd groenvoorzieningen van de dienst openbare werken Amsterdam (kenmerk: 153/87, d.d. 29 januari 1987) aan dat de ondergrond van veen wordt ontgraven vanwege de slechte doorlatendheid. De putten zijn opgevuld met stobben van gerooide bomen en afgedekt met zand en zwarte grond.

Er is geen informatie teruggevonden dat de locatie een stortplaats betreft.

Van de twee locaties met de verdachte activiteit benzine-service-station en diergeneeskundig laboratorium is bij de DMB geen informatie gevonden.

2.4 Locatie-inspectie

De locatie is bezocht op donderdag 14 juni 2012. Bij het bezoek is vooral aandacht gegeven aan de 'verdachte' locaties. Het punt waar een benzine-service-station is ingetekend op bodemloket (id A0363043467) bevindt zich midden in het park. Er zijn geen verdachte waarnemingen gedaan. Het punt waar het diergeneeskundig laboratorium is ingetekend (id A0363056332) is in gebruik als vogel en zoogdierenopvang door stichting de Toevlucht. Het terrein was afgesloten en kon niet worden betreden. De graafwerkzaamheden nabij dit punt zijn gepland langs de sloot rondom de opvang. Langs de buitenzijde van de sloot zijn geen verdachte waarnemingen gedaan. In bijlage 2 zijn een aantal foto's toegevoegd.

2.5 Telefonisch overleg DMB

De resultaten van het vooronderzoek zijn telefonisch besproken met de heer F.B. Cornelisse en de heer L. Melis van de DMB. Uit aanvullende gegevens blijkt dat de activiteit van het benzine-service-station in een vervallen hinderwetvergunning is opgenomen (kenmerk 075 068), welke is in te zien in het Gemeentearchief. Het Gemeentearchief is niet bezocht.

Verdachte activiteiten worden aangeduid met een NSX-score. Deze score geeft de mate van bodembedreiging aan. Het diergeneeskundig laboratorium heeft een NSX-score van 66. Bij scores <100 is geen sprake van spoedeisendheid bij een ernstige verontreiniging. Wel kan sprake zijn van een geval van ernstige bodemverontreiniging.

Verder zijn er bij de DMB geen aanvullende gegevens bekend omtrent de bodemkwaliteit van de locatie.

3 Onderzoeksopzet fase 2

Ter plaatse van de 'verdachte' punten is aanvullend onderzoek noodzakelijk. In overleg met de DMB is gekozen voor aanvullende boringen in de directe nabijheid en in de omgeving van het verdachte punt. Volgens deze methode zijn vijf deellocaties geselecteerd (A t/m E). Per deellocatie worden ter plaatse van de graafwerkzaamheden een aantal boringen (1 t/m 3, afhankelijk van de lengte van de ontgraving) uitgevoerd tot 1,0 m –mv. Een kaart met de geplande boringen is opgenomen in bijlage 3.

De te hanteren onderzoeksopzet voor fase 2 van het onderzoek is overlegd met de DMB en akkoord bevonden.

Tabel 2 biedt een overzicht van de voorgestelde werkzaamheden.

Tabel 2 Voorgestelde veld- en analysewerkzaamheden

Deellocatie	A	B	C	D	E
Veldwerk					
Boring tot 1,0 m –mv	2	1	2	3	3
Chemische analyses					
Standaardpakket grond ¹⁾	2	2	2	2	2
1)	Parameters: Metalen (barium, cadmium, kobalt, koper, kwik, lood, molybdeen, nikkel en zink), som-PCB, som-PAK, minerale olie (GC), droge stof en structuurpakket				

Het opgeboorde bodemmateriaal wordt zintuiglijk beoordeeld op textuur, kleur en eventuele bijzonderheden. Bemonstering van de grond vindt plaats per afwijkende bodemlaag met een maximumtraject van 50 centimeter.

Bij het aantreffen van zintuiglijk afwijkende waarnemingen die kunnen duiden op een bodemverontreiniging wordt een boring doorgezet tot 1,5 meter onder grondwaterspiegel en afgewerkt met een peilbuis. Dit is niet opgenomen in de kosten.

Per deellocatie wordt een mengmonster samengesteld van zowel de boven- als ondergrond.

Bijlage 1

Concept watercompensatie

Concept watercompensatie OTB - A9

Oppervlakte te realiseren water/oevers: 20.183 m²

A zoekt locatie
poelen

Diepte poelen

50 cm tot max
100 cm diep.

Legenda

Bestaand water

Eilanden

Uitbreiding water/oevers

oever

A = 50 tot 80 cm
diep.

Bijlage 2

Foto's locatie-inspectie

Foto 1 Bijlmerweide 'verdacht' punt benzine-service-station

Foto 2 Bijlmerweide 'verdacht' punt diergeneeskundig laboratorium

Bijlage 3

Geplande werkzaamheden fase 2

Concept watercompensatie OTB - A9

Oppervlakte te realiseren water/oevers: 20.183 m²

Bodemonderzoek uit rapport 1991

A zoekt locatie poelen

Diepte poelen 50 cm tot max. 100 cm diep.

Legenda

Bestaand water

Eilanden

Uitbreiding water/oevers

oever

A = 50 tot 80 cm diep.

voorgeselde boringen in verband met verdachte activiteiten

(X) boring tot 10 m-mv.

Bijlage 4

Figuur relatie bodemkwaliteit en veiligheidsklasse

In het volgende figuur zijn de veiligheidsklassen opgenomen in relatie met besluit bodemkwaliteit.

Bijhorende T/F klasse	Besluit bodemkwaliteit	Grond in oppervlaktewater
Veiligheidsklasse conform Publicatie 132	Interventiewaarde	Interventiewaarde
Basisklasse	< Interventiewaarde > Industrie	Klasse B
	Industrie	
Geen veiligheidsklasse	Wonen	Klasse A
	Achtergrondwaarde	Achtergrondwaarde

Figuur 1 Relatie bodemkwaliteit en veiligheidsklassen (zie P 132, hoofdstuk 2, paragraaf 2.3)